

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Гръбнакът на успешния бизнес

материал на Стела Младенова

20

Какво представлява специалност Човешки ресурси?

Служителите или човешките ресурси на една компания са най-ценният ѝ актив и нейният гръбнак за успех! Основната роля на специалистите по Човешки ресурси в една организация е да управляват нейния „човешки капитал“. Затова те отговарят за цялостния трудов процес – търсене, подбор и наемане на нови служители, тяхното индивидуално обучение и кариерно развитие, възнаграждения и администриране, оценяване на работата им, мотивиране и задържането им в компанията чрез инструментите на кариерно развитие, менторство, коучинг, социално отговорни активности и др. Днес ролята на специалистите по Човешки ресурси е стратегическа за компаниите, защото те участват във формирането на фирмената култура, повишават ангажираността на служителите и стимулират дългосрочния растеж на организацията.

Ако обичате да комуникирате и имате усет към хората, ако искате да им помагате в професионалното им развитие, да ги обучавате, а така да бъдете полезни и за развитието на бизнеса, то тогава тази специалност е за вас!

Специалност Човешки ресурси - какво се изучава?

Специалност Човешки ресурси е част от професионално направление Администрация и управление или Икономика. Обучението обхваща различни дисциплини в сферата на икономиката, психологията и социологията. По този начин се осигурява една широкопрофилна и комплексна подготовка на висококвалифицирани специалисти, които владеят съвременните методи и средства за стратегическо управление и развитие на човешкия капитал в организациите. Студентите по бакалавърски или магистърски програми получават задълбочени познания и опит в микро- и макроикономиката, финансите, счетоводството, мениджмънта и управлението на персонала, трудово и осигурително право, организационно поведение и други.

Умения на успешния специалист по Човешки ресурси

Специалистите по Човешки ресурси трябва да притежават не само теоритични и практически знания от мултидисциплинарни области, но и редица важни умения, за да бъдат успешни:

Комуникация

Едно от най-важните умения за един специалист в сферата на Човешките ресурси е комуникативността. Освен че трябва да предава

ефективно информацията и да взаимодейства с хората, той трябва лесно да изгражда и поддържа отношения със служителите, да преговаря и да посредничи по определени въпроси.

Стратегическо мислене

Един мениджър по човешки ресурси следва да гарантира, че политиките, стратегиите и практиките за човешки ресурси са в съответствие с целите на компанията. Стратегическото мислене е основно умение, което му позволява да анализира ситуации и да прилага правилното решение, което ще бъде от полза за бизнеса.

Междучелностни отношения и емпатия

Мениджърите по човешки ресурси общуват ежедневно с широк кръг от хора и решават различни проблеми. Те използват своя опит и преценка, за да управляват различни взаимоотношения и личности, да разрешават настъпили конфликти.

Организационни умения

Тъй като един мениджър Човешки ресурси отговаря за широк спектър от задачи, той трябва да притежава умения за организиране и управление на времето, за да може да ги приоритизира и да ги изпълни в срок.

Днес ролята на специалистите по Човешки ресурси е стратегическа за компаниите

Обучение в България

Понастоящем университетски програми за изучаване на Човешки ресурси има в почти всеки университет в България – и в държавните, и в частните. Висшите училища предлагат бакалавърски или магистърски програми по Човешки ресурси в професионалните направления Администрация и управление или Икономика. Образователно-квалификационна степен бакалавър може да учите в 2 университета:

- Специалност "Икономика на човешките ресурси" в Университета за национално и световно стопанство – редовна форма, 8 семестъра.
- Специалност "Бизнес психология и човешки ресурси" във Висшето училище по застраховане и финанси – редовно/заочно/дистанционно обучение, 8 семестъра.

Много по-голям избор има на магистърски програми по Управление на човешките ресурси, където обученията варират между 2 и 4 семестъра, редовна, заочна, дори дистанционна форма. Може да избирате между Софийски университет, Университет за национално и световно стопанство, Икономически университет – Варна, Пловдивски университет, Великотърновски университет, Югозападен университет – Благоевград, Стопанска академия – Свищов, Нов български университет, Бургаски свободен университет. Магистърската програма в Нов български университет е на български и на английски език.

Всяка година големи компании у нас предлагат стажантски програми по Човешки ресурси, които са подходящи за студенти, защото по този начин студентите имат възможност да започнат кариерното си развитие по специалността още по време на следването си.

Топ 10 университета в България

Място	Университет	Град	Резултат
1	Американски университет в България	Благоевград, София	63
2	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София, Бургас	60
3	Висше училище по мениджмънт	Варна	57
4	Академия на МВР	София	55
5	Университет за национално и световно стопанство	София, Хасково	52
6	Нов български университет	София	51
7	Бургаски свободен университет	Бургас	50
8	Технически университет	София, Пловдив	49
9	Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“	Варна, Смолян	47
9	Международно висше бизнес училище	Ботевград	47

Източник: Рейтингова система на висшите училища в България на МОН 2023 – професионално направление Администрация и управление

Понастоящем университетски програми за изучаване на Човешки ресурси има в почти всеки университет в България

Обучение в чужбина

Ако сте решили да продължите образованието си в университет в чужбина, задължително трябва да владеете съответния чужд език. Обикновено университетите изискват да предоставите диплома за завършено средно образование и документ, удостоверяващ владението на език, най-често английски език. Висшето образование в страните от Европейския съюз е достъпно за българските кандидати-студенти. Топ университетите в Европа по Социални науки и мениджмънт са най-вече във Великобритания, но след излизането на страната от ЕС, условията за обучение там се усложниха, а таксите се увеличиха. Затова и много студенти се насочват към университети в Германия и Нидерландия.

Топ 10 университета в Европа

Място в Европа	Място в света	Университет	Държава
1	2	University of Oxford	Великобритания
2	3	The London School of Economics and Political Science (LSE)	Великобритания
3	4	University of Cambridge	Великобритания
4	8	The University of Edinburgh	Великобритания
5	13	Sciences Po	Франция
6	14	The University of Bristol	Великобритания
7	21	Ural Federal University	Русия
8	24	Stockholm University	Швеция
9	25	KU Leuven	Белгия
10	26	UCL	Великобритания

Източник: QS World University Rankings by Subject 2023: Social Policy and Administration

Кариерна реализация

Висококвалифицираните специалисти в областта на Човешките ресурси имат възможност за успешна кариера както в бизнеса, така и в публичния сектор на българския и на европейския трудов пазар. Дипломираните студенти могат успешно да се реализират като мениджъри и специалисти по управление на бизнес процеси, развитие на човешките ресурси, мениджъри на екипи, консултанти и други. Те могат да работят на различни нива в държавната администрация, български и чуждестранни организации и предприятия от всички икономически дейности, частен сектор, международни компании, застрахователни компании, пенсионноосигурителни дружества, агенции за подбор на персонал, консултантски организации, организации от нестопанския сектор и т.н.

Както споменахме по-горе, още по време на следването си може да започнете работа като стажант, а често впоследствие компаниите предлагат и постоянна работа. Най-често стажантските програми са за студенти завършили втори или трети курс, и предлагат гъвкави условия, съобразени с учебните ангажменти на студентите.

5 причини да изучавате Човешки ресурси

- Актуалност - винаги има търсене на специалисти по Човешки ресурси, защото хората са най-важният актив на една компания или организация. Подборът, обучението, развитието и управлението на персонала са изключително важни за нейния успех.
- Реализация - завършилите тази специалност се реализират успешно на пазара на труда у нас и в чужбина.
- Избор - всяка по-голяма организация има отдел по Човешки ресурси, като имате голям избор на сфери на дейност и може да работите в държавния или частния сектор, в различни компании и организации, да създадете дори собствен бизнес, да работите в консултантски агенции и други.
- Растеж - Човешките ресурси дават поле за изява. Може да започнете работа от стажантска позиция, а с времето и натрупаният опит може да се изкачите до мениджърски позиции, а защо не и да създадете собствена консултантска агенция.
- Заплащане - Мениджърите по Човешки ресурси са добре платени у нас и в чужбина.

Какво да избира - образование по Човешки ресурси в България или в чужбина?

Кое по-голямо и да изберете, ще има и плюсове, и минуси. В България обучението е по-достъпно, защото нямате езикова бариера, таксите са по-ниски от тези на университетите в чужбина, имате голям избор от програми, особено за степен магистър, и голям избор на висше учебно заведение.

В чужбина обучението е на чужд език, така че ако решите да кандидатствате извън България, ще трябва да имате необходимите знания по съответния език. Освен това, таксите за обучение и/или издръжка в чужбина са по-високи, затова ще имате нужда от достатъчно финансови средства. Разбира се, обучението в чужбина си има и своите преимущества - ще видите нови места, ще срещнете нови хора, ще се запознаете с нова култура и начин на живот, може да научите и нов език и т.н. Не на последно място, завършилите престижни университети в чужбина имат успешна реализация на пазара на труда. Българските работодатели високо ценят завършилите с международен опит и образование, което ви дава конкурентно предимство при кандидатстването за работа.

